

Zoektocht naar genetische merkers van natuurlijke weerstand van melkvee

Fokwaarde weerbaarheid

De Nederlandse melkveehouderij heeft behoefte aan koeien die tegen een stootje kunnen, zo stelden de initiatiefnemers bij de start van het project 'Weerbaar Vee'. Een van de doelen is het of de mate van natuurlijke weerstand van koeien ook een genetische factor kent.

tekst **Jorieke van Cappellen**

Carel de Vries:
'Schaalvergroting
in sector vraagt
om zelfredzame
koeien'

Theo Lam:
'Dankzij meten
weerstand beter
sturen op
diergezondheid'

Ate Lindeboom:
'Binnen tien jaar
mogelijk
fokwaarde voor
weerbaarheid'

Is weerbaarheid meetbaar en vervolgens verbeterbaar door gerichte fokkerij? Dat waren de belangrijkste vragen tijdens de opening van het project 'Weerbaar Vee', die plaatsvond op het bedrijf van de familie Lekkerkerker in Harmelen. Weerbaar Vee is een project van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), het Productschap Zuivel, LTO, Wageningen UR, CRV en GD. Stichting Courage en het Innovatienetwerk namen in 2005 al de eerste stappen in het onderzoek. 'De natuurlijke weerstand van een koe levert een grote bijdrage aan haar gezondheid

en levensduur', vertelde Carel de Vries van Stichting Courage. 'Met de toenemende schaalvergroting, maar ook door de groeiende aandacht voor dierenwelzijn, moeten we kijken naar koeien die zichzelf goed kunnen redden. Een weerbare koe produceert gemakkelijker en kan dit langere tijd volhouden.'

Modelkoe Cobra 180

Het schoolvoorbeeld van de weerbare koe was tijdens de opening lijfelijk aanwezig. Cobra 180 van de gebroeders Gerrit en Nico Lekkerkerker is inmiddels negen jaar oud en produceerde in haar leven probleemloos 72.500 liter

melk. Ze stond rustig te herkauwen en luisterde relaxt naar de diverse sprekers. Volgens de broers Lekkerkerker is Cobra 180 een koe waar ze geen omkijken naar hebben. De onopvallende, probleemloze Cobra prijkt daarom als modelkoe op het nieuwe logo van het project, dat na de inleiding werd gepresenteerd. Theo Lam, projectleider van Weerbaar Vee namens de GD, zette de aanpak van het onderzoek uiteen. 'De weerbaarheid van een koe is te meten aan de hand van het aantal antistoffen in de melk of het bloed. We willen weten welke antistoffen een koe van nature bij zich draagt, naast speci-

fieke antistoffen die een koe aanmaakt bij ziekte. En wat zegt dat over de weerstand van de koe? Is die natuurlijke weerstand erfelijk en is er variatie tussen bedrijven? Als de weerstand van een koe meetbaar is, kun je als veehouder nog beter sturen op diergezondheid.'

Het komende halfjaar bekijken onderzoekers een kleine tweeduizend melkkoeien op zestig melkveebedrijven en brengen ze ook hun leefomstandigheden nauwkeurig in beeld.

Weerbaarheidsindex

Na de pauze volgde een discussie met de betrokken partijen aan de hand van een aantal stellingen. Op de vraag wanneer een fokwaarde weerbaarheid praktijkrijp zou zijn, reageerde CRV-directeur Ate Lindeboom: 'Na enkele jaren onderzoek duurt het nog ongeveer vijf jaar voordat we ook echt een fokwaarde hebben.' Volgens Lindeboom hebben productie en weerbaarheid alles met elkaar te maken. 'Hoge levensproducties hebben niet alleen te maken met de hoeveelheid melk die een koe per dag geeft, maar ook met de levensduur. Als weerbaarheid te vinden is met genetische merkers, kunnen we hier nog een extra slag in maken.'

Geert Koopstra van het Productschap Zuivel benadrukte dat het management van de melkveehouder van doorslaggevend belang blijft in de zorg voor gezonde koeien. 'Het project is geen oplossing en geen excuus voor slecht management, een fokwaarde voor weerbaarheid is slechts een hulpmiddel. Het vakmanschap van de veehouder zal altijd een cruciale rol blijven spelen.'